

SKUPŠTINI CRNE GORE

Na osnovu člana 69 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, sa 59. sjednice održane 19. decembra 2018. godine, podnosi

IZVJEŠTAJ

o razmatranju **PREDLOGA ZAKONA O BUDŽETU CRNE GORE ZA 2019. GODINU**

I U uvodnom obrazloženju, ministar finansija, ukazao je da je Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2019. godinu, čije se usvajanje predlaže po skraćenom postupku, rezultat sprovođenja Mjera sanacije budžetskog deficita i javnog duga za period 2017-2021. godine, čija je primjena započela prije dvije godine, a koje su zatim dopunjene Fiskalnom strategijom Crne Gore za period 2017 - 2020. godine. S tim u vezi, istakao je da Vlada Crne Gore ne predviđa dodatne mjere fiskalne konsolidacije osim prethodno utvrđenih, te da će se tokom 2019. godine dodatno fokusirati na poboljšanje poreskog ambijenta, dalji ekonomski rast i povećanje zaposlenosti. Ministar je, dalje, ukazao da je primjenom dosadašnjih mjera ostvaren ekonomski rast od 4,7% u 2017. godini, projekcija rasta od 4,1% do kraja 2018. godine, rast BDP-a per capita na 46% EU prosjeka, povećanje broja zaposlenih za oko 11.000 u odnosu na 2016. godinu, redovnost isplata plata, penzija i socijalnih davanja, kao i jačanje međunarodne investicione pozicije Crne Gore.

Odbor je konstatovao da predloženi budžet za 2019. godinu iznosi 2.384,02 mil.€ i manji je za 5,11%, odnosno za 128,25 mil.€ u odnosu na budžet planiran 2018. godine. Konstatovano je da su primici budžeta raspoređeni na: tekući budžet, u iznosu od 910,74 mil.€; rezerve, u iznosu od 20 mil.€; budžet državnih fondova, u iznosu od 700 mil.€; kapitalni budžet, u iznosu od 320,93 mil.€ i transakcije finansiranja izdataka, u iznosu od 432,35 mil.€. Odbor je, takođe, konstatovao da izvorni prihodi budžeta iznose 1.828 mil.€ ili 38,17% procijenjenog BDP-a za 2019. godinu, i za 71 mil.€ ili 4,04% su viši u odnosu na planirane 2018. godine. U odnosu na procjenu za 2018. godinu, najznačajnija pozitivna odstupanja zabilježena su kod naplate prihoda po osnovu: PDV-a i to za 26,8 mil.€, akciza za 11,0 mil. €, kao i doprinosa za 9,5 mil.€. Nivo izdataka planiran je u iznosu od 1.970,20 mil.€ ili 41,14% BDP-a, odnosno 1,24% više u odnosu na 2018. godinu, dok će se tekuća budžetska potrošnja koja iznosi 1.630,74 mil.€ ili 34,05% BDP-a, u potpunosti finansirati iz izvornih prihoda, te je predviđen suficit tekuće potrošnje u iznosu od 197,26 mil.€. Odbor je konstatovao i da je u 2019. godini planirano smanjenje budžetskog gotovinskog deficita, sa 5,5% BDP-a u 2017. godini i procijenjenih 3,8% BDP-a u 2018. godini, na 2,97% BDP-a ili 142,19 mil.€. Iznos zaduživanja projektovan je na nivou od 557 mil. €, dok je otplata duga planirana u iznosu od 373,60 mil.€ ili 7,80% BDP-a, što predstavlja smanjenje u odnosu na otplatu duga u 2018. godini procijenjenu

u iznosu od 512,18 mil.€ ili 11,1% BDP-a. Budžetom za narednu godinu planirano je izdavanje garancija u ukupnom iznosu do 83 mil. €.

Kroz uvodno obrazloženje, Odbor je upoznat da Predlog zakona o budžetu, uz rast izvornih prihoda i optimizaciju tekuće budžetske potrošnje, karakteriše i povećanje ulaganja u infrastrukturne projekte, uz najveći iznos kapitalnog budžeta od sticanja nezavisnosti, te da su od 320 mil.€, za potrebe izgradnje autoputa „Bar - Boljare“ planirana sredstva u iznosu od 220,0 mil.€, odnosno 68,55%. U narednoj godini, povećana su izdvajanja za obrazovanje, sport, poljoprivredu, preduzetništvo, kao i zarade zaposlenih u javnom sektoru za 10,9 mil.€.

Na Odboru je konstatovano da su glavni ciljevi u odnosu na srednjoročni budžetski okvir do 2021. godine: smanjenje budžetskog deficita u 2019. godini, te prelazak u zonu suficita od 0,2% BDP-a u 2020. godini i 2,2% u 2021. godini, kao i smanjenje javnog duga na 67% BDP-a u 2019. godini, 64,6% u 2020. godini i 60,4% u 2021. godini.

II U skladu sa članom 67 Poslovnika Skupštine, učešće u raspravi uzela je predstavnica NVO Mreža za afirmaciju nevladinog sektora MANS. Odbor se, takođe, upoznao sa mišljenjem pojedinih radnih tijela Skupštine Crne Gore, koja su kao zainteresovani odbori, u skladu sa članom 137 Poslovnika Skupštine Crne Gore, razmotrili Predlog zakona u dijelu oblasti za koje su nadležni.

Predstavnica NVO MANS, ocijenila je da su budžetom planirana zaduživanja za 2019. godinu visoka i bila mišljenja da Vlada Crne Gore vodi riskantnu politiku davanja garancija, imajući u vidu da su sredstva za ovu namjenu planirana u iznosu od 83 mil.€ za kreditne aranžmane koje će ugovoriti Željeznička infrastruktura Crne Gore, Elektroprivreda Crne Gore, kao i JP "Regionalni vodovod". S tim u vezi, interesovalo je da li je Vlada Crne Gore sačinila analizu da prethodno navedena preduzeća mogu vraćati kredite. Takođe, interesovala je budžetska stavka transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru u budžetu potrošačke jedinice Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, u iznosu od 11,85 mil.€, i da li su navedena sredstva, između ostalog, planirana za transfer kompaniji Montenegro erlajns. Imajući u vidu navedeno, postavila je pitanje koje se odnosilo na poštovanje zakonskih procedura za davanje državne pomoći, kao i stav Evropske komisije po ovom pitanju u dijelu pregovaračkog poglavlja 8 - Konkurencija. Takođe, u odnosu na sredstva namijenjena za finansiranje dionice autoputa Bar-Boljare, interesovalo je da li se u 2019. godini može očekivati zaključivanje ugovora o zaštiti od promjene deviznog kursa.

Odbor je konstatovao da su: Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje; Odbor za bezbjednost i odbranu i Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje podržali predlog opredijeljenih sredstava za potrošačke jedinice iz domena njihove nadležnosti. Konstatovano je i da je Odbor za rodnu ravnopravnost iskazao pozitivan stav o predloženom budžetu, s tim što je, takođe, ukazao da u Predlogu zakona nijesu jasno vidljive budžetske linije iz kojih se finansiraju aktivnosti iz Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti 2017 - 2021, što otežava razmatranje sa aspekta njegove nadležnosti, kao i da bi bilo neophodno učiniti dodatni napor, te

kroz Završni račun budžeta za 2018. godinu omogućiti praćenje primjene Zakona o rodnoj ravnopravnosti.

Ukazano je da će Odbor za ekonomiju, finansije i budžet imati u vidu i mišljenja ostalih zainteresovanih radnih tijela, koja budu dostavljena naknadno, na sjednici na kojoj će se biti razmotreni amandmani koji budu podnijeti na Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2019. godinu.

III Tokom rasprave, na sjednici Odbora, bilo je mišljenja da predloženi budžet Crne Gore za 2019. godinu predstavlja kontinuitet strateške politike Vlade Crne Gore, da je socijalno-razvojan, realan i održiv, te da fiskalna konsolidacija javnih finansija daje rezultate. Pozitivno je ocijenjena činjenica da je, od ukupnog iznosa sredstava koji je opredijeljen kapitalnim budžetom za 2019. godinu, 95% namijenjeno za nastavak kapitalnih projekata, dok se 5% odnosi na projekte kod kojih se očekuje početak realizacije u 2019. godini. Ukazano je, s tim u vezi, da je uz rekordna izdvajanja za kapitalni budžet, od 2006. godine, u 2019. godini, više od 50% sredstava opredijeljeno za razvoj sjevernog regiona. Bilo je mišljenja, takođe, da je jedan od osnovnih problema državnih finansija nedovoljna kontrola potrošačkih jedinica od strane Ministarstva finansija.

Na sjednici su postavljena pitanja koja su se odnosila na: visinu bruto zarada zaposlenih u državnoj upravi imajući u vidu da su u Predlogu zakona o budžetu sredstva za ove namjene planirana na nivou od 472 mil €, što u odnosu na 2016. godinu, kada je posljednji put došlo do povećanja zarada, predstavlja povećanje za oko 50 mil €, te da li je u državnoj upravi od tada broj zaposlenih uvećan za oko tri hiljade; stavku transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru u budžetu potrošačke jedinice Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, u iznosu od 11,85 mil €; kao i način na koji će Vlada Crne Gore obezbijediti sredstva za nepredviđene radove koji se odnose na autoput Bar – Boljare, a koji su procijenjeni na nivou od oko 70 mil €. Poslanike su interesovali i razlozi zbog kojih je došlo do smanjenja iznosa tekućeg budžeta predviđenog za Državnu revizorsku instituciju u odnosu na iznos koji je predložio Odbor za ekonomiju, finansije i budžet u skladu sa Zakonom o Državnoj revizorskoj instituciji; razlozi povećanja budžetske rezerve u odnosu na Smjernice makroekonomske i fiskalne politike, visina iznosa sredstava predviđenih za konsultantske usluge; visinu poreskog duga, kao i deficit u spoljnotrgovinskoj razmjeni. Takođe, tokom rasprave, poslanike je interesovalo da li postoje projekcije o prihodima od ekonomskog državljanstva i da li je realno da se država za potrebni novac zaduži samo na domaćem tržištu ili bi bilo bolje obveznice ponuditi na inostranom tržištu, kako bi se dobila povoljnija ponuda, kao i da li je Vlada, kao jedan od mogućih rizika planirala eventualni sanacioni plan za Montenegro erlajns.

IV Odbor je, nakon rasprave, sa sedam glasova „za“, odlučio da predloži Skupštini da usvoji Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2019. godinu.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Nikola Rakočević.

PREDSJEDNIK ODBORA
Predrag Sekulić, s.r.